

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาความรู้ของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ระหว่างเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

1.3 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ

1.4 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ระหว่างเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

1.5 เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ตามความต้องการของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครอบครัวในชุมชนนั้น ๆ หรือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญรองลงมาในครอบครัว และมีความพร้อมในการตอบแบบสอบถามในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 399 ครอบครัว ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) แบบโควต้า (Quota Random Sampling) และแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีเนื้อหาครอบคลุมตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว (เพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ) และตัวแปรตาม 2 ตัว (ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ และการมีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows คำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความรู้ไม่แตกต่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.2 การเปรียบเทียบความรู้ ของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการระหว่างเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

5.2.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีระดับความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการไม่แตกต่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.2.2 ประชาชนที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกัน จะมีระดับความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีระดับความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการไม่แตกต่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.2.4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีระดับความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการไม่แตกต่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระดับการมีส่วนร่วม ในระดับน้อย และสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.4 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ระหว่างเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ไม่แตกต่างกัน โดยสรุปดังนี้

5.4.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.4.2 ประชาชนที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.4.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.4.4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

5.5 รูปแบบและวิธีการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ตามความต้องการของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ต้องการรูปแบบและวิธีการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ตามลำดับดังนี้

5.5.1 หน่วยงานราชการสนับสนุนงบประมาณและให้องค์ประกอบครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเพื่อทำการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง

5.5.2 หน่วยงานราชการเป็นผู้จัดหาวัสดุสำหรับซ่อมแซมถนนลาดยาง เช่น ยางมะตอยสำเร็จรูป ไม้ ฉันทันงานองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนสามารถนำวัสดุมาทำการซ่อมแซมบริเวณที่ชำรุดเสียหายในเบื้องต้นได้โดยสะดวก

5.5.3 จัดตั้งศูนย์ควบคุมการใช้งานถนนลาดยางในท้องถิ่น เช่น การกำหนดน้ำหนักรถบรรทุก กำหนดความเร็วของรถ เป็นต้น

5.5.4 ประชาชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ ในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง

5.5.5 แจ้งข้อมูลข่าวสาร ความชำรุดเสียหายของถนนลาดยางให้แก่หน่วยงานราชการ

5.5.6 หน่วยงานราชการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหา เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่มาประจำในท้องถิ่น เพื่อทำการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง

5.5.7 หน่วยงานทางราชการจัดทำโครงการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยางในเบื้องต้นแก่ประชาชน

5.5.8 หน่วยงานราชการเจ้าของงบประมาณที่ทำการก่อสร้าง เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยางเอง

5.5.9 ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน เพื่อกิจกรรมในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทางราชการ

5.5.10 ให้ประชาชนจัดหาวัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ดิน หรือลูกรัง มาทำการซ่อมแซมถนนลาดยางในเบื้องต้น

5.5.11 ให้รางวัลแก่ผู้ที่แจ้งข่าวเป็นรายแรกเกี่ยวกับความชำรุดเสียหายของถนนลาดยางให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทราบ

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปราย เพื่อตอบข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

6.1 ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระดับความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ อยู่ในระดับปานกลาง ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุดังต่อไปนี้

6.1.1 ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทางหลวงชนบทดีพอ เนื่องจาก

1) ประชาชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีอาชีพที่เกี่ยวกับงานทางหลวงชนบท
2) ทางราชการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ

3) ทางราชการไม่มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการให้แก่ประชาชน

4) ขาดการประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน เพื่อบูรณาการโครงการประชาสัมพันธ์และฝึกอบรมเกี่ยวกับงานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ

6.1.2 ประชาชนไม่มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วม เนื่องจาก

- 1) ไม่ให้ความสนใจหรือเอาใจใส่โดยมีความคิดว่าทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการเป็นสาธารณสมบัติที่ส่วนราชการต้องมีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบ
- 2) ประชาชนมีความคิดเห็นว่างานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการเป็นงานที่มีขั้นตอนการดำเนินการและใช้เทคนิควิชาการเฉพาะทางที่มีความยุ่งยากซับซ้อน
- 3) ประชาชนไม่มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน เช่น การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาของท้องถิ่นทางด้านทางหลวงชนบท การสำรวจเส้นทาง การควบคุมงานก่อสร้าง หรือแม้แต่การตรวจสอบการปฏิบัติงานทางด้านทางหลวงชนบท เป็นต้น
- 4) ทางราชการไม่มีการสร้างเสริมสิ่งจูงใจให้แก่ประชาชนในกิจกรรมการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ
- 5) ที่ผ่านมามหาส่วนราชการจะเป็นผู้กำหนดและให้เงินเป็นประเพณีปฏิบัติในลักษณะที่ประชาชนเป็นเพียงผู้รับแต่ฝ่ายเดียว

6.1.3 สภาพทางเศรษฐกิจของประชาชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่มีรายได้น้อยจนถึงระดับปานกลาง ซึ่งต้องทุ่มเทเวลาในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่สามารถสละเวลาเพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการอย่างเต็มที่

6.2 เปรียบเทียบความรู้ของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ระหว่างเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกัน มีระดับความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน มีระดับความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ

6.2.1 ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ที่มีเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน แต่มีรายได้ไม่แตกต่างกันมากนัก อยู่ในเกณฑ์ที่มีรายได้น้อยจนถึงระดับปานกลาง ซึ่งต้องทุ่มเทเวลาในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่สามารถสละเวลาเพื่อศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการได้อย่างเต็มที่

6.2.2 ประชาชนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการอย่างสม่ำเสมอและดีพอ

6.2.3 ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพและศึกษาทางด้านที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างทางหลวงชนบท

6.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระดับการมีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ อยู่ในระดับน้อย ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่น น่าจะมีสาเหตุมาจากประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อความอยู่รอดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 185) ที่กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

1.1 เห็นหรือไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.2 เข้าใจหรือไม่เข้าใจแนวคิดและวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.3 ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจที่จะปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน

1.4 มีหรือไม่มีเวลามากเพียงพอที่จะอุทิศตนเพื่อกระทำการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ระบบการทำงาน

2.1 เชื้ออำนาจต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือไม่

2.2 มีงบประมาณ ทรัพยากร สนับสนุนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างเพียงพอ และทันท่วงทีหรือไม่

2.3 สร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่อุทิศตนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจังหรือไม่

3. เงื่อนไขอื่น ๆ

3.1 บรรยากาศสถานการณ์หรือเหตุการณ์ในขณะนั้นเชื้ออำนาจหรือเป็นอุปสรรคหรือไม่

3.2 โอกาสที่เหมาะสมเจาะหรือไม่

3.3 คุณลักษณะของประชาชนทำให้มีระดับความพร้อมแค่ไหน

6.4 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ระหว่างเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพที่ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่าง ที่ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกัน ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมสละแรงกาย ร่วมสละทรัพย์ ในสถานการณ์ที่เหมาะสมและด้วยความสมัครใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ชินรัตน์ สมสืบ (2539 : 21) ได้อธิบายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ โดยกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะเวลาและเหมาะสมกับงานที่ทำดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์เชื่อถือได้

6.5 รูปแบบและวิธีการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการตามความต้องการของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งาน

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะอภิปรายให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ตามลำดับดังนี้

6.5.1 หน่วยงานราชการสนับสนุนงบประมาณและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเพื่อทำการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง โดยให้ทางราชการสนับสนุนงบประมาณ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ที่ถนนลาดยางผ่าน ทำให้ทราบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยตรงอย่างแท้จริงแต่ยังขาดปัจจัยด้านงบประมาณ

6.5.2 หน่วยงานราชการเป็นผู้จัดหาวัสดุสำหรับซ่อมแซมถนนลาดยาง เช่น ยางมะตอยสำเร็จรูปไว้ ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนสามารถนำวัสดุมาทำการซ่อมแซมบริเวณที่ชำรุดเสียหายในเบื้องต้นได้โดยสะดวก แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ให้ความสนใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่โดยตรง และมีความเชื่อมั่นว่าสามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ ซึ่งทางหน่วยงานราชการจะต้องเป็นผู้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการซ่อมแซมถนนลาดยาง

6.5.3 จัดตั้งศูนย์ควบคุมการใช้งานถนนลาดยางในท้องถิ่น เช่น การกำหนดน้ำหนักบรรทุกทุก กำหนดความเร็วของรถ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ตระหนักถึงสาเหตุความเสียหายของถนนลาดยางที่เกิดจากการใช้งานเกินกว่ามาตรฐานกำหนดและเกินความสามารถของประชาชนที่จะควบคุมการใช้งานได้โดยตามลำพัง ดังนั้น รูปแบบที่ประชาชนให้ความสนใจและคิดว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้ คือ การจัดตั้งศูนย์ควบคุมการใช้งานถนนลาดยาง โดยร่วมมือกันระหว่างประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการ

6.5.4 ประชาชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ ในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ มีความต้องการที่จะทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง หรือต้องการมีส่วนร่วมมากขึ้น เนื่องจากยังมีความเชื่อมั่นว่าหน่วยงานราชการสามารถที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

6.5.5 แจ้งข้อมูลข่าวสาร ความชำรุดเสียหายของถนนลาดยางให้แก่หน่วยงานราชการ แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ มีความต้องการให้หน่วยงานราชการเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง โดยที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้แก่ทางราชการ เพื่อความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา

6.5.6 หน่วยงานราชการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหา เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์และเจ้าหน้าที่มาประจำในท้องถิ่น เพื่อทำการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ต้องการมีส่วนร่วมในการซ่อมแซมถนนลาดยางในเบื้องต้น ที่มีขนาดพื้นที่ความชำรุดเสียหายไม่มากและไม่เกินความสามารถของประชาชน โดยที่ส่วนราชการให้การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ เครื่องมือและความรู้พื้นฐานในการซ่อมแซมถนนลาดยาง

6.5.7 หน่วยงานทางราชการจัดทำโครงการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยางในเบื้องต้นแก่ประชาชน แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ เริ่มตระหนักถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเอง เช่น ความชำรุดเสียหายของถนนลาดยางที่มีผลกระทบต่อการศึกษาและการคมนาคมขนส่ง ดังนั้น การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางด้านถนนลาดยางถือว่ามีค่าและจำเป็นมากขึ้น

6.5.8 หน่วยงานเจ้าของงบประมาณที่ทำการก่อสร้าง เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยางเอง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการยังมีแนวคิดว่าการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยางเป็นหน้าที่ของส่วนราชการ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวน่าจะเกิดจากระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่ในระดับน้อย โดยที่ไม่มีความตระหนักต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของประชาชนเอง

6.5.9 ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนเพื่อ
กิจกรรมในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก
ทางราชการแสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานทางหลวงชนบทของ
กรมโยธาธิการ เห็นว่ารูปแบบการจัดตั้งกลุ่มร่วมกันระหว่างประชาชนและองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น จะสามารถแก้ไขปัญหาความชำรุดเสียหายของถนนลาดยางได้ทันต่อเหตุการณ์
เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากกว่าส่วนราชการ แต่ในระยะแรกจำเป็นต้องได้รับ
การสนับสนุนงบประมาณจากทางราชการ

6.5.10 ให้ประชาชนจัดหาวัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ดิน หรือลูกรัง มาทำการ
ซ่อมแซมถนนลาดยางในเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งาน
ทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ เห็นว่า รูปแบบดังกล่าวเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ
และไม่เป็นการแก้ไขปัญหาที่ถาวร

6.5.11 ให้รางวัลแก่ผู้แจ้งข่าวเป็นรายแรกเกี่ยวกับความชำรุดเสียหายของ
ถนนลาดยางให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทราบ แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
กับการใช้งานทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวไม่สามารถแก้ไข
ปัญหาความเสียหายได้มากกว่าการปฏิบัติการร่วมกัน

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยที่ค้นพบ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัยครั้งนี้ใน 3
ประเด็น ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ ประเด็นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและ
ประเด็นเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะประเด็นที่เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

นอกจากกรมโยธาธิการแล้ว มีหน่วยงานที่มีลักษณะการปฏิบัติงานคล้ายคลึงกับ
กรมโยธาธิการหลายหน่วยงาน ที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน
ดังต่อไปนี้

7.1.1 กรมโยธาธิการ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา อำนาจการ
และบริการด้านช่างทุกแขนงแก่ส่วนราชการและองค์กรของรัฐ ควบคุมดูแล ดำเนินงาน
ด้านช่างให้เป็นไปตามกฎหมายและถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้เกิดความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดทั้งดำเนินงานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

และงานการพัฒนาต่าง ๆ ในชนบทและในเมือง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติจะเป็นรูปแบบ การปฏิบัติของหน่วยงานเอง โดยที่ประชาชนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอน ทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ขาดจิตสำนึกและความเอาใจใส่ต่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ที่ถือเป็นสาธารณสมบัติที่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วม ในการใช้งาน หรือแม้แต่การประชาสัมพันธ์ที่ดีพอ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดช่องว่างระหว่าง ประชาชนกับส่วนราชการ ดังนั้น กรมโยธาธิการจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมมากขึ้นในทุก ๆ ขั้นตอน เช่น การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน การสำรวจ ออกแบบ ควบคุมงานก่อสร้าง และการตรวจการปฏิบัติการก่อสร้าง หรือแม้แต่การกำหนด รูปแบบต่าง ๆ ในการดูแลและบำรุงรักษา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การส่งเสริมความรู้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น การพัฒนารูปแบบ วิธีการให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมและเกิดความหวงแหนสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติ น่าจะมีผลทำให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ จริงใจ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้

7.1.2 หน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการก่อสร้างทาง เช่น กรมทางหลวงและกรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นต้น ที่มีรูปแบบและวิธีการปฏิบัติงาน คล้ายคลึงกรมโยธาธิการ ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบการกระจาย อำนาจให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปส่งเสริมและ พัฒนาการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต ตามความต้องการ ของประชาชนหรือนำไปส่งเสริมการวิจัยในเรื่องดังกล่าวด้านอื่น ๆ ในโอกาสต่อไป

7.1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดและ องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรง ทั้งยังมีกฎ ระเบียบในการปฏิบัติ ที่มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จึงสามารถที่จะนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้หรือทำการวิจัยทางด้านอื่นต่อไปได้ เช่น รูปแบบและวิธีการในการมีส่วนร่วม เป็นต้น โดยให้มีความเหมาะสมและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

7.1.4 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงควรกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังกล่าวให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐมากขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งหน่วยงานราชการต้องให้ความสำคัญ สนับสนุน ส่งเสริม ค้ำประกันการกระจายอำนาจ คือ วิธีการหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนและท้องถิ่นได้มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งยังเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

7.2 ข้อเสนอแนะประเด็นที่เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย

7.2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเฉพาะการวิจัยติดตามประเมินผลปัจจัยปลีกย่อยต่าง ๆ ที่น่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมต่อไป

7.2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในเขตจังหวัดอื่น ทางด้านทัศนคติและความคิดเห็นในเชิงคุณภาพต่อไป

7.3 ข้อเสนอแนะประเด็นเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปว่าควรมีการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

7.3.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในเขตจังหวัดอื่น

7.3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ ในจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดอื่นต่อไป